

Satira göýdükligi

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Satira göýdükligi SATIRA GÖYDÜKLIGI

Soňky ýyllarda satira we ýumor duýgusy seýrekledi, gülmegi we ýylgyrmagy ýatdan çykaran jemgyýete öwrüldik.

Näme sebäpli beýle bolduka?

Satira we ýumor diňe demokratiýanyň bar ýerinde gol-pudak ýaýradyp bilýär. Başga sebäbi ýok...

Haýsy ýurtda söýginiň, parahatçylygyň we hoşniýetliligiň ýerini ýigrenç, gahar-gazap we dawa-jenjel eýelese, şol ýurduň satira-ýumory-da bütinleý ýok bolup, jemgyýet göýdükleşýär.

Şäheriň köçelerinde, prospektlerinde barýarkaňyz, adamlaryň ýüzüne syn edip görüň. Heý, nämedir bir zada gülüp-şatlanyp barýan adam görýärsiňizmi?

Satira we ýumor pikirleri, düşüňjeleri, tankydy bellikleri gülkä salyp aýdýan inçe sungatdyr... Emma her ugurda bolşy ýaly bu ugurda-da günbe-günden agsaýarys.

* * *

Bulary näme üçin ýazdym?

Okyjylarymdan zygiderli hatlar gelýär:

«Siziň makalalaryňyzyň aşagynda karikaturalary çykýan Ergin Asýalyny birnäçe ýyl bari tanaýarys. Öňki ýyllarda Süleýman Demireli, Bülent Ejewiti, Nejmetdin Erbakany, hatda Alparslan Türkeşi çekip, karikaturalaryny hasam bezeýärdi. Ol indi nämüçin syýasatçylaryň karikaturasyny çekmeýärkä, nämüçin onuň temasynda diňe yönekeý raýatlar bar?» diýen ýaly soraglar berilýär.

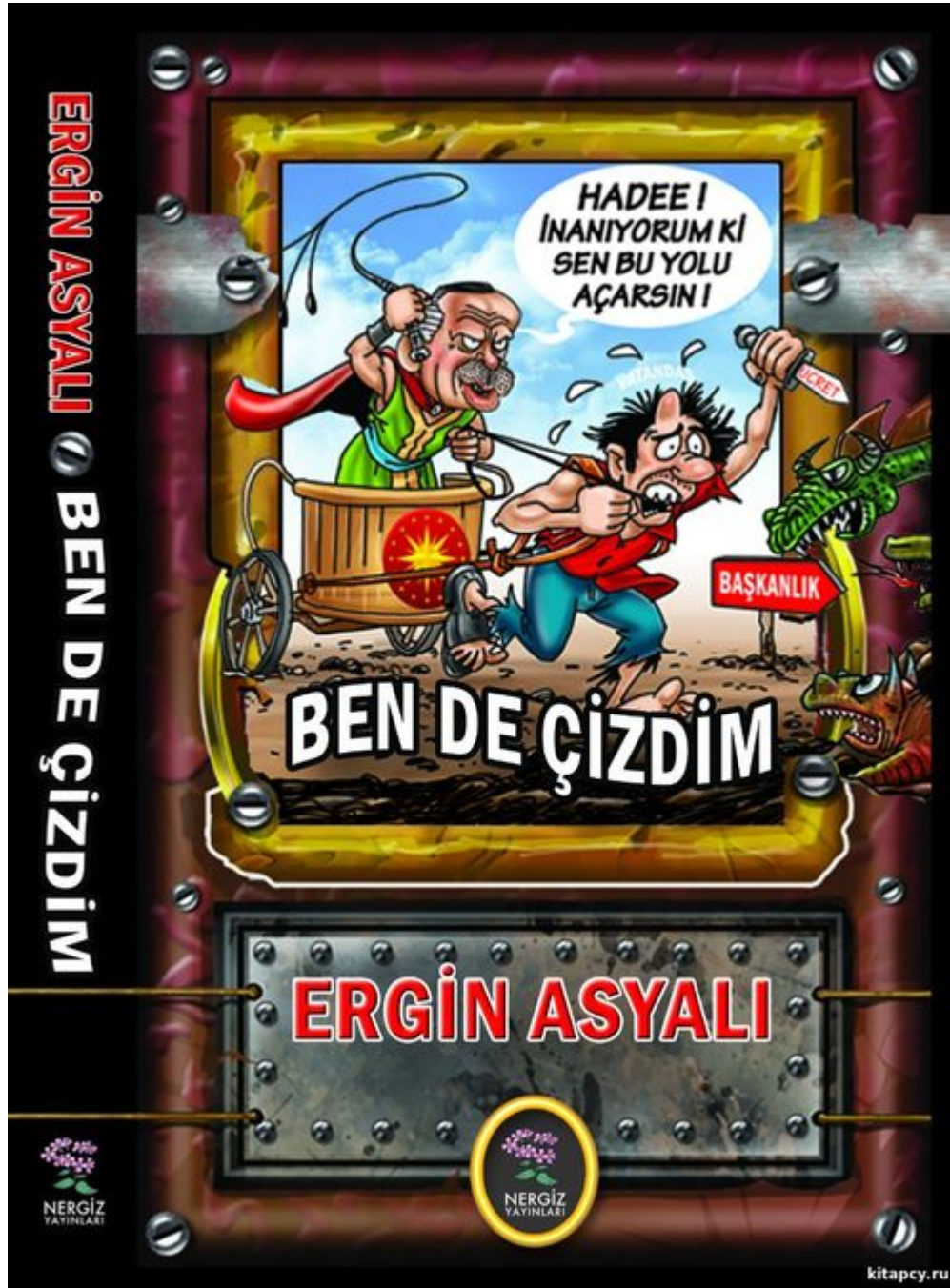
Munuň sebäbi yönekeý, hormatly okyjylar:

Syýasatda hoşniýetlilik diýen zatdan nam-nyşan galmady.. Indi ýurtlary dolandyryýanlar göwünlerine ýaramadyk karikaturany gören batlaryna, şobada suda ýüz tutýarlar. Diňe çapak çalyp

alkyş okaýanlara ýol berýärler.

Karikatura žanry tankyt sungatydyr. Ýallakçylyk edilip, ýaranjaňlyk bilen karikatura çekip bolmaýar.

Ergin Asýaly gyzyldan gymmatly wagtyny sudyň zallarynda ýa-da türmelerde geçirmejek bolup, hoşniýetlilik duýgusyndan mahrum syýasatçylaryň karikaturasyny çyzmaga ýanaşanok.

* * *

Ugur Dünder şu ýylyň 3-nji ýanwaryndaky makalasynda 12 ýyl mundan öň ýazan makalasyny ýatladyp geçipdi. Ondaky gozgalýan pikirleri şu ýerde okyjylarymyza jogap hökmünde ýetirsegem

bolar:

«Fransiýanyň legendar prezidenti general Şarl de Goll Medeniýet ministrinden sorapdyr:

– Halypa, soňky döwür karikaturaçular meniň suratymy çekenokla. Ýa halk indi meni halanokmyka?

General Şarl de Goll karikaturalarynyň çekilmegini isleýär. Ol muny halkynyň gyzyklanmasyna we söýgüsine baglanyşdyrýar.

Biziň «ösen» demokratiýamyzda bolsa karikaturaçylar suda berilýär. Başga diýere söz barmy näme? Sözüň gutaran ýeri şu bolsa gerek?»

kitapcy.ru

• GÜNÜŇ SÖZI

Jahyl adam nämüçin beter howply bolýar? Watanyňy pula satyp bilýär, soň üçin!

Rahmi TURAN.

«SÖZCÜ» gazeti, 14.01.2024 ý. Publisistika